

A SZELLEMI TULAJDON VILÁGNAPJA A GÖDÖR KLUBBAN 2006. ÁPRILIS 26.

Az ENSZ genfi székhelyű Szellemi Tulajdon Világszervezete 2000. évi közgyűlésén döntött arról, hogy április 26-át a világ társadalmi fejlődéséhez és haladásához meghatározó módon hozzájáruló műszaki alkotók és művészek munkásságának és eredményeik védelmének szentelt világnappá nyilvánítja, amely tisztelgés az emberi tudás és képzelőerő, a kreativitás előtt.

Az elmúlt években a világ iparjogvédelmi és szerzői jogi hatóságai – csakúgy, mint a Magyar Szabadalmi Hivatal – változatos programokkal, rendezvényekkel, akciókkal és kezdeményezésekkel valósították meg a közösen vállalt célkitűzést: az alkotóerő reflektorfénybe állítását, a szellemi tulajdon oltalma népszerűsítését és fáradságos művelésének társadalmi figyelemmel való elismerését. Az MSZH kezdetektől fogva célul tűzte ki az ars és a techné összekapcsolását a magyar művészeti és technológiai kultúra örökségének ápolásában, közvetítésében és védelmében jeleskedő intézmények előtti tisztelgéssel – az ugyancsak 2000-ben alapított Millenniumi Díjával.

A Magyar Szabadalmi Hivatal a hazánkat ezer szállal a nagyvilághoz kötő kulturális örökségben és a jelen idejű nyugtalan alkotófolyamatban kiemelt felelősséggel bír: védelmi és ösztönzési funkcióival egyik letéteményese a hazai szellemi közbiztonságnak, toronyőr a tudomány- és technológiapolitikában, illetve biztonságos tájékozódást segítő világítótorony az akadémiai, felsőoktatási és ipari kutatók, kis- és középvállalkozó fejlesztők számára. Védjegyhatósági mivoltában és dizájnoltalmi eszközeivel a kereskedelmi versenyben való helytállást támogatja. Összességében hazánk gazdasági és kulturális európai integrációjának egyik meghatározó „innovációs közműve”.

A világnap budapesti ünnepségén, április 26-án, szerdán este, a budapesti Erzsébet téri Gödör Klubban került sor a 2006. évi Millenniumi Díjak átadására. A díjat a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke alapította a magyar millennium évében a szellemi tulajdon védelmében fontos szerepet játszó intézmények elismerésére. A Millenniumi Díj Pataki Mátyás és Weichinger Miklós alkotása.

A díjakat Bendzsel Miklós, a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke adta át.

OLDÁS ÉS KÖTÉS: A JÖVŐ KAPUI

Dr. Bendzsel Miklós köszöntője

„A fáklyák már égnek, az asztal is készen...”

Az otthon varázsa, az esdeklés erős apai hangja ismerősen csenghet: igen, a *Cantata profana* szenvedélyes, gyötrelmes áradását megidézve előtt bennünket a kiszakadás, az élet boldogító, kényelmes otthonosságától való elválás érzete. A szarvasfiak azonban nem bibliai tékozló

fiúk. Megízlelték a szabadság mámorát, nem fordulhatnak többé vissza: „...és az ő szarvuk ajtón be nem térhet, csak betér az völgyekbe; a karcsú testük gúnyában nem járhat, csak járhat az lombok közt; a lábuk nem lép tűzhely hamujába, csak a puha avarba; a szájuk nem iszik pohárból, csak tiszta forrásból.”

Az erdő sűrűjében szarvasokká lettek – ki mások – tehetségeink: fivéreink és nővéreink, fiaink és leányaink. Avagy küldetésünk agancsterhével mi magunk is azokká lehetünk. *Bartók Béla* fájdalmasan gyönyörű-gyötrelmes kolindája a természet megújulásához kapcsolja azt az élményt, amelyben minden teremtett lénynek, kisebb-nagyobb közösségnek s országnak meg kell mártóznia. A belénk oltott képességek és elsajátított készségek termőre fordításához kötelékek szagztatására és újracsomózására van szükségünk. *Oldásra és kötésre.*

Miért idézzük fel ezt képet? Mi a gyönyörű-gyötrelmes a mi hivatásunkban? Mi változott egy újabb, a szellemi tulajdon eszméjének szentelt világnap, immár a hatodik, idejére?

Nos, a magyar trikolór immár a szivárványos európai színek önálló eleme – 2005 volt az első teljes tagállami évünk az Európai Unióban. A szellemi tulajdon védelmének nemzeti feladatai globális és európai gazdasági illeszkedésünk sikerét szolgálják. Hiszen a tudományos és technológiai erőfeszítéseket versenyelőnyre, a kulturális értéktérmetést életminőséggé alakítani csakis a talentumokkal jól sáfarkodva lehetséges. Ez a kézenfekvő elv kapott civil megerősítést a közelmúltban, amikor a hazai tehetségsegítő szervezetek – *Bartók Béla* 125. születésnapját ünnepeelve – március 25-ét választották *A magyar tehetség napjává*.

Azonban a *2005 European Innovation Scoreboard* tanúsága szerint Magyarország csupán a 15. a listán. A külföldi kézben működtetett csúcstechnológia termése vagy a felsőoktatási kutatások intenzitása szerez ugyan egy-egy felsőharmados besorolást, ám ezek kivételesek. A jövőtudatos önképzés, a kis- és középvállalkozások innovációs tetteje dolgában csakúgy, mint az iparjogvédelmi aktivitás mutatóiban csak az utolsó negyedben kaptunk helyet. Mi kell ahhoz, hogy ne csupán szajkózzuk: a hozzáadott érték, az egyediség, a hasznos újdonság és a minőség energiája hajtja a gazdaság motorját, hanem a gyakorlat is ezt bizonyítsa széles körben e hazában?

Moholy-Nagy László érzékeny pontossággal idézi *T. S. Eliot Négy kvartett-jéből* a következőket:

„A múlt év szavai a múlt év nyelvéhez tartoznak
És a következő év szavai más hangra várnak.”

A *Látás mozgásban* szerzőjének lankadatlan alkotóerejére, friss szemléletére lesz szükség-



Dr. Bendzsel Miklós,
a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

günk. A dolgok szimultán megragadására. Az összefüggések felismerésére. Következetes, cselekvően bátorító értékrendre. Az innovációs erőter állandó pozitív feszültségére. Építő bizalomra és jobbitó, egyenes kritikára. Felelős önállóságra. Igényes fejlődéspártiságra és okos, arányos ösztönzésre.

A hagyományosan a szakmai ünnepünkre közzétett *Éves beszámoló*nk mérlege és útmutatása – reméljük – hasonló szellemről tanúskodik. A korszerű európai közszolgáltatásig ismérveit a nemzeti színeinkben megtestesülő értékek: az erő, a hűség és a remény segítségével kívánjuk teljesíteni.

A mai világnap tiszteletre méltó elismertjei, a Magyar Szabadalmi Hivatal 2006. évi *Milenniumi Díjának* kitüntetettjei méltó hordozói ezeknek az erényeknek. Kulturális örökségünk feltárása és megőrzése a *Fonó Budai Zeneház Utolsó óra* programjával bartóki miszsió. *Balogh Tibor* háromdimenziós holografikus képalkotó készülékének fejlesztőcsapata a harmadik évezred úttörő magyar találmányát fogja a világ laboratóriumaiba és otthonaiba eljuttatni. A *Novofer Innovációs Rt.* húsz év menedzsmenttapasztalatának fortélyait és hitelét kínálja iskolateremtő módon. A *Szépművészeti Múzeum* centenáriumi újjászületése új közművelődési modellt és nemzetközi partnerséget képvisel.

Együtt pedig jól megtestesítik azt a teljességigényt, amelynek jegyében a weimari *Bauhaus* és a chicagói *Institut of Design* magyar alapító tanárának egész munkássága – saját szavaival – történelmi küzdelem. Történelmi küzdelem egy teljes életért, amelyben intellektuális és érzelmi képességeink szintézise, az éles gondolkodás és a mély érzés koordinálása útján teljes mértékben használhatjuk mindazt, ami bennünk rejlik.

E világnapi szellem fényében válik átütővé az a felismerés, amely a hazai formatervezés kulcsszerepére világít rá. A kreatív iparok esélyei a XXI. század küszöbén aligha becsülhetők túl. Ahhoz, hogy a tárgy- és térformálás mestersége a gazdaság- és társadalomtervezés szolgálatában betöltsen idehaza is azt a meghatározó és pótolhatatlan szerepet, amelyre életminőségünk javítása és a hazai innováció ügye építhető, alapvető modernizációs fordulatra, szociális, vállalkozói és politikai érzékenységünk, látókörünk drámai léptékű növelésére van szükség. A *magyar dizájnközpont* létesítésének és kivételes ipari örökségünkben való elhelyezésének programja értő, igényes közegben valósult meg. Mondhatni: fontos állomás, valódi terminál lehet felzárkóztatásunkban. Az *innováció arcának* felmutatásával a *jövő kapuja*.

Mai ünnepünk műfaja kettős. A tisztelgés mellett a példák világosságánál nem csupán az „oltalom hatásságáért” kell sikraszállnunk, hanem a „csak legyen mit védenünk” felkiáltójelért is. Nyakas főhajtás hát; így a *Cantata profana* 1930-as születésének éveiből estünk végén levetítünk két igen korai *Moholy-Nagy-filmet*. A *Marseille* egy mediterrán kikötőváros hétköznapijainak megkapóan őszinte fonákja, az élet hátsó udvara. Ebből a valóságból a „fényfestői” elhivatottság és kreativitás szublimációs képessége – a híres *Fénytérmodulátor* segítségével – új, meditatív valóságot teremt. A *Fényjáték: fekete-fehér-szürke*, mint majd megtapasztalják, egy „következő év szavainak más hangján” szólít meg minket.

E kettős érzékenységet ápoljuk magunkban. Ha a teremtett és a teremtett közötti összhangra figyelve élünk, megnyílnak előttünk a jövő kapui.

MILLENNIUMI DÍJASOK 2006-BAN

Fonó Budai Zeneház



*Hollókői Lajos ügyvezető igazgató
és dr. Bendzsel Miklós*

A Fonó Budai Zeneház több mint tíz éve a hagyomány-örzés és értékteremtés műhelye. Állandó megszólalási lehetőséget nyújt a magyar népzene és -tánc eredeti forrásainak, a legjobb dzsesszelőadóknek, illetve a kísérleti jellegű műfajok tehetséges képviselőinek. A zenei műhely tízévi működése alatt kiemelkedő szakmai elismerést szerzett magának és a felkarolt műfajoknak egyaránt.

A Fonó civil kezdeményezésként jött létre, hogy elősegítse a magyar zenekultúra különböző területei közötti kommunikációt, megbecsülést szerezzen a néptánc, a hangszeres népzene, a dzsessz és az ezeket ötvöző világzene számára. A tíz év alatt fellépett zenei formációk száma meghaladja a hatszázat.

A kiadó eddig 130 lemezt jelentetett meg. Többségében olyan népzeneészek, dzsesszelőadók és kísérletező művészek felvételeit adták ki, akik addig máshol nem kaptak megszólalási lehetőséget. Közöttük van Dresch Mihály, a hazai és nemzetközi dzsessz kiemelkedő képviselője, a hegedűvirtuóz Lajkó Félix, a Krulik Zoltán vezette Makám együttes, olyan nagyszerű énekesnők, mint Lovász Irén és Bognár Szilvia, valamint a hatalmas népszerűségnek örvendő Ghymes együttes.

A Fonó kiadásában készült lemezek 17 országban képviselik Magyarország zenekultúráját. Hiánypótló felvételeik között szerepel az Ortutay Gyula legendás népzenei gramofonosorozatát multimédiás állományban közzétevő Pátria CD-ROM, amely 2001-ben az e-Fesztivál első díját nyerte el.

Vargyas Lajosnak A magyarság népzenejéről szóló összefoglaló gyűjteménye mellett egyik legnagyobb teljesítményük a Magyar Tudományos Akadémia szakmai támogatásával lebonyolított Utolsó óra népzene gyűjtő program, amely nem kisebb feladatra vállalkozott, mint hogy Bartók Béla és Lajtha László mai utódként összegyűjtse és digitálisan archiválja a Kárpát-medence területén még megtalálható eredeti hangszeres népzeneét.

Holografika Kft.

A Holografika Kft. 1996-ban alkult, Balogh Tibor Gábor Dénes-díjas villamosmérnök-holográfus vezetésével. A cég olyan holografikus technológiák és háromdimenziós megjelenítők fejlesztésével foglalkozik, amelyek egyebek mellett a jövőbeni 3D-s televíziózás alapját



Balogh Tibor ügyvezető igazgató
és dr. Bendzsel Miklós

vagy követésre, és „ablakszerű”, természetes 3D-s látványt nyújt valamennyi néző számára.

A cég 26” és 32”-os háromdimenziós monitorait 2004-ben kezdte értékesíteni, elsőként a professzionális piacon, ahol a 3D-s adat már ma is rendelkezésre áll: az orvosi, tudományos képkalkotásban, a 3D-s tervezésben (CAD), és komoly alkalmazási lehetőségei vannak a légi irányításban, a genetikai tervezésben, a nyersanyagkutató geológiai-geofizikai kutatásokban. A kft. számos világcéggel működik együtt, például a Sonyval, amellyel számos közös szabadalma is van.

A Holografika Kft. – egyetlenként a kelet-közép-európai régióból – ebben az évben bekerült a Világgazdasági Fórum 36-os rangsorába, amely az esztendő technológiai úttörőit tartalmazza, s meghívást kapott és részt vett a januárban rendezett davosi csúcsertekezleten is.

Novofer Innovációs Rt.

*Kosztolányi Tamás
minőségügyi vezető*

Az 1986-ban alapított cég a magyar találmányok piacképessé tételében, értékesítésében, az iparjogvédelmi esz-köztár alkalmazásának elterjesztésében fejt ki sikeres, a hazai szellemi tulajdon-gazdálkodási kultúra fejlődéséhez számottevően hozzájáruló tevékenységet.

1985-ben az Országos Találmányi Hivatal nyilvános pályázatot hirdetett a találmányok hasznosításának előmozdítására, amelyen első helyezést ért el Jamrik Péter, a Magyar Villamos Művek Tröszt iparjogvédelmi szakterületének vezetője, a műszaki-szellemi alkotások elterjesztését segítő modelljét bemutató tanulmányával. A nyertes pályázatban megfogalmazott elképzelés megvalósításaként, majdnem egyéves előkészítő munka



jelenthetik. Technológiai fejlesztései átfogják a teljes innovációs láncot az alapgondolattól a szabadalmaztatáson át a késztermék kifejlesztéséig, amit egyedileg állítanak elő. Holografikus 3D-s megjelenítőiket HoloVízió márkanév alatt vitték piacra. A HoloVízió egy ún. high-end megoldás, amely felülmúl minden mást, és az első, a gyakorlatban is használható rendszer. A 3D-s kép szemüveg nélkül is látható, körbejárható, nincs szükség pozicionálásra

után kezdte meg ötletmentő munkáját a Novofer Innovációs Közös Vállalat. A vállalkozás célkitűzése az aktív közreműködés volt az újítások, a találmányok és más szellemi alkotások létrehozásában, alkalmazásba vételében, elterjesztésében, az ezekhez a folyamatokhoz kapcsolódó iparjogvédelmi és műszaki fejlesztői munka szervezésében, a szakértői háttér biztosításában. Az időközben innovációs részvénytársasággá alakult Novofer tevékenysége – az innovációs iparjogvédelmi tevékenység mellett – kiszélesedett, majd meghatározóvá vált a rádió-távközlési fejlesztési, tervezési és kivitelezési feladatkör, megújult az energetikai mérnökirodai üzletág. A Novofer tevékenységében a hangsúly egyre erőteljesebben áttolódott az URH-hálózatok tervezésére, kivitelezésére és karbantartására, valamint az utóbbi időben az URH-vezérlésű oszlopkapcsolók telepítésére.

A Novofer vezetése a kezdetektől nagy súlyt fektet az aktív részvételre a különböző szakmai szervezetek tevékenységében. A vállalat alapítója a mára már kiemelkedő presztízsű hazai és nemzetközi Gábor Dénes-díjnak.

Szépművészeti Múzeum

A budapesti Szépművészeti Múzeumot Európa legjelentősebb múzeumai között tartják számon. Anyagának sokrétűsége, történeti folyamatossága és a mesterművek sokasága méltán biztosít számára előkelő helyet a gyűjtemények sorában. A Szépművészeti Múzeum hosszú időn át a magyar képzőművészet alkotásait is gyűjtötte; a magyar Nemzeti Galéria 1957-es létrejöttékor a két gyűjtemény fokozatosan szétvált, és a Szépművészeti Múzeum 1974 óta az egyetemes művészet emlékeinek ad otthont – az ókortól napjainkig.

Olyan, szerte a világon híres műalkotások sorát tárja a látogatók elé, mint például Raffaello Esterházy Madonnája, El Greco, Velázquez és Goya képei, Dürer Ifjú képmása, Leonardo Lovasa, Manet Hölgy legyezővel c. képe vagy Chagall Kék faluja.

Felejtethetlen az elmúlt évben rendezett, hazánkban addig egyedülállóan hatalmas szervezési munkát igénylő Monet és barátai című kiállítás csakúgy, mint a kopt kincseket bemutató vagy a jelenleg is még megtekinthető, ugyancsak nagyszabású, Öt évszázad spanyol remekművei vagy a Művészet és kultúra Luxemburgi Zsigmond korában című kiállítás.

Az alapításának századik évfordulóját ünneplő és napjainkban megújuló, megszépülő Szépművészeti Múzeum nemcsak a falai között rendezett nagy kiállításokkal, hanem a gyűjteményéből válogatott utazó tárlatokkal is emlékezetesebbé kívánja tenni az ünnepi esztendőt. A múzeum Egyiptomi-, Antik-, Grafikai-, és Modern Gyűjteménye részeként 2006-ban kilenc városban mutatkozik be a múzeum mintegy 350 műtárgya.

Egyik legpatinásabb közintézményünk ezredfordulós és centenáriumi aktivitása kiemelkedő példája a világ kulturális örökségéből birtokolt kincsekkel való hatásos és új közművelődési modellt nyújtó „sáfárkodásnak”.